

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Державного комітету
статистики України
23.12.2011 № 372

**Методологічні положення зі
статистики туризму**

Київ – 2011

Методологічні положення містять основні поняття й терміни зі статистики туризму, перелік статистичних показників, а також визначають завдання, порядок організації та методологію проведення державних статистичних спостережень, джерела даних для підготовки та публікації узагальненої інформації з питань туризму.

Методологічні положення призначені для використання фахівцями територіальних органів державної статистики, Державного комітету статистики України, центральних органів виконавчої влади та наукових організацій.

Методологічні положення схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Державного комітету статистики України (протокол від 13.12.2011р. №16).

Методологічні положення підготували фахівці Департаменту статистики послуг:

Калачова І.В. – директор департаменту статистики послуг

Самченко І.М. – заступник директора департаменту статистики послуг

Кармазіна О.О. – начальник відділу статистики послуг гуманітарної сфери

Державний комітет статистики України

- адреса: вул. Шота Руставелі, 3, м. Київ, 01023, Україна
- телефони: 287-65-22, 234-12-24, 287-13-33
- факс: 235-37-39
- електронна пошта: I.Kalachova@ukrstat.gov.ua

Зміст

	стор.
Передмова.....	4
1. Загальні положення	5
2. Інструменти	6
3. Основні визначення та поняття	7
4. Державні статистичні спостереження зі статистики туризму.....	11
5. Загальна схема й організація робіт із формування сукупностей одиниць державних статистичних спостережень зі статистики туризму.....	13
6. Процедури проведення, розробки та поширення результатів державних статистичних спостережень зі статистики туризму.....	14
7. Використання адміністративних даних при узагальненні інформації з питань туризму та в інформаційно-публікаційній діяльності	15
Список використаних джерел.....	16
Додаток 1. Етапи проведення державних статистичних спостережень зі статистики туризму.....	17
Додаток 2. Загальна схема проведення державних статистичних спостережень зі статистики туризму.....	18

Передмова

Метою розроблення цих положень є:

- підготовка роз'яснень щодо інструментів (класифікації, реєстри), які використовуються для проведення державних статистичних спостережень зі статистики туризму;
- надання роз'яснень щодо основних визначень й понять зі статистики туризму;
- визначення порядку організації та проведення державних статистичних спостережень, принципів формування сукупності одиниць, розробки й поширення результатів;
- документування джерел даних та підходів до підготовки та публікації узагальненої інформації зі статистики туризму;
- підготовка роз'яснень про використання адміністративних даних при узагальненні інформації з питань туризму;
- поширення методологічних положень серед фахівців територіальних органів державної статистики та основних користувачів статистичної інформації для кращого розуміння можливостей щодо її використання для моніторингу процесів, що відбуваються у туристичній галузі та оцінки її розвитку.

При підготовці положень враховані положення законів України "Про туризм", "Про оздоровлення та відпочинок дітей", ДСТУ 4527 "Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення.", ДСТУ 4268 "Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги." та рекомендації міжнародних організацій зі статистики туризму.

1. Загальні положення

Туристичній галузі, яка набуває дедалі більшого значення для соціально-економічного розвитку, приділяється велика увага в усьому світі. Зокрема, міжнародними організаціями під егідою Організації Об'єднаних Націй (ООН) постійно проводиться робота щодо вдосконалення міжнародних рекомендацій зі статистики туризму з метою визначення методологічних рамок для збору та розрахунку показників зі статистики туризму в усіх країнах незалежно від рівня розвитку їх статистичних систем.

В Україні регулювання в галузі туризму здійснюється Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, центральним органом виконавчої влади в галузі туризму, Верховною Радою Автономної Республіки Крим та Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування, а також іншими органами в межах їх компетенції. Для оцінки ефективності політики здійснюється державний контроль за діяльністю в галузі туризму. Відповідно національна статистика туризму забезпечує потреби міжнародного та національного моніторингу розвитку цієї галузі.

Організація державних статистичних спостережень зі статистики туризму та збирання адміністративних даних в Україні відповідають вимогам статей 4 та 5 Закону України "Про туризм" щодо форм і видів туризму, визначення суб'єктів, що здійснюють та/або забезпечують туристичну діяльність; статей 1 та 14 Закону України "Про оздоровлення та відпочинок дітей" стосовно типів дитячих закладів оздоровлення та відпочинку й визначення відпочинкових і оздоровчих змін, а також ДСТУ 4527 "Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення." в частині визначення колективних засобів розміщення.

До системи показників статистики туризму включено показники щодо кількості колективних засобів розміщення/дитячих закладів оздоровлення та відпочинку із розподілом їх за типами, кількості розміщених осіб за окремими категоріями, включаючи іноземців, одноразової місткості та кількості номерів у колективних засобах розміщення/дитячих закладах оздоровлення та відпочинку, тривалості перебування у колективних засобах розміщення/дитячих закладах оздоровлення та відпочинку, кількості туроператорів (турагентів) та показники, що характеризують їх фінансово-господарську діяльність, а також відносні показники охоплення дітей оздоровленням, коефіцієнт використання місткості, середньої місткості колективних засобів розміщення тощо.

Одним із напрямів вивчення розвитку туристичної галузі є визначення її впливу на національну економіку. Для отримання й узагальнення на постійній основі інформації щодо визначення реального впливу туризму на формування макроекономічних показників міжнародними організаціями розроблено методологічні рекомендації по складанню Сателітного рахунку туризму.

Сателітний рахунок туризму за суттю є концептуальною рамкою для розуміння туризму з макроекономічної перспективи. Він зосереджується на описі вимірювання туризму у його різних формах (в'їзний, виїзний, внутрішній). Він також підкреслює відносини між споживанням, відвідувачами та пропозицією товарів та послуг в економіці, в основному в туристичних галузях. З цим інструментом можливо встановити прямий внесок туризму до економіки та розробити більш комплексні та детальні схеми, побудовані на внутрішніх взаємозв'язках Сателітного рахунку туризму, Системи національних рахунків та платіжного балансу. Враховуючи зазначене, в рамках реалізації Стратегії розвитку державної статистики України на період до 2012 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 05.11.2008 № 1413-р, передбачено розроблення методології складання допоміжних соціальних рахунків, зокрема Сателітного рахунку туризму. З огляду на це відповідна тема не розглядається в цьому методологічному документі.

2. Інструменти

Класифікації. В процесі виробництва та поширення даних зі статистики туризму використовуються такі класифікації.

Для визначення та групування закладів, які надають туристичні послуги за типом і як одиниць статистичних спостережень, використовується поняття виду економічної діяльності. Код виду економічної діяльності є одним з основних показників стратифікації сукупності для організації суцільних або вибіркового обстежень. На основі визначення виду економічної діяльності здійснюється облік колективних засобів розміщування, які надають послуги з тимчасового проживання, та суб'єктів туристичної діяльності, які створюють і реалізують туристичний продукт (послуги) у Реєстрі статистичних одиниць (РСО). Для групування закладів, які надають туристичні послуги за видами економічної діяльності, використовується Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД). Відповідні групування за КВЕД застосовуються і для визначення діяльності фізичних осіб-підприємців у реєстрі фізичних осіб-підприємців.

Крім того, при групуванні й обробленні результатів статистичних спостережень використовується Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ), який дозволяє здійснити розподілення результатів статистичних спостережень за територіальною ознакою здійснення діяльності респондентами.

У статистичних спостереженнях зі статистики туризму важливу функцію виконує Класифікація країн світу (КС). Класифікація країн світу ґрунтується на розробленому статистичним відділенням Організації Об'єднаних Націй (ООН) списку "Standard Country or Area Codes for Statistical Use" (далі – список ООН). Назви країн світу відповідають наведеному у "Термінологічному бюлетені" ООН.

Класифікацію країн світу використовують для обліку й обміну інформацією зі статистики зовнішньоекономічної діяльності відповідно і статистики в'їзного та виїзного туризму, коли необхідно скористатися кодовою формою позначення країн світу для розподілення статистичних даних.

При організації статистичних спостережень зі статистики туризму для забезпечення повноти охоплення сфери діяльності та міжнародної співставності результатів обстежень використовуються спеціальні класифікації, які розроблені статистичною комісією Організації Об'єднаних Націй. Зокрема, це класифікація видів туризму та класифікація туристичних поїздок за їх основною метою. Ці класифікації використовуються на етапі організації статистичних спостережень для підготовки інструментарію та групування показників зі статистики туризму на етапі оброблення даних. Вони забезпечують вимірювання характеристик відвідувачів і туристичних поїздок і дозволяють визначити характеристики різних цільових груп або ринків.

Використання статистичних класифікацій забезпечує можливість узагальнення даних для національних потреб і проведення міжнародних порівнянь. Класифікації виступають як багатоцільова система, призначена для полегшення аналізу розвитку туристичної галузі та розроблення політики на перспективу.

Реєстри. Для формування сукупностей одиниць для організації державних статистичних спостережень зі статистики туризму використовуються записи РСО, а також інформація реєстру фізичних осіб-підприємців (СРФОП). Сформовані сукупності одиниць у частині суб'єктів туристичної діяльності, які створюють і реалізують туристичний продукт (послуги), узгоджуються з адміністративним реєстром Державного агентства України з туризму та курортів. Формування сукупностей одиниць здійснюється на рівні Державного комітету статистики за встановленими критеріями для відбору.

3. Основні визначення та поняття

У статистиці туризму використовуються такі визначення та поняття:

Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку – постійно або тимчасово діючий, спеціально організований або пристосований заклад, призначений для оздоровлення, відпочинку, розвитку дітей, що має визначене місце розташування, матеріально-технічну базу, кадрове забезпечення та технології для надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітей відповідно до державних соціальних стандартів надання послуг з оздоровлення та відпочинку.

Типи дитячих закладів оздоровлення та відпочинку:

Дитячі заклади оздоровлення:

дитячий заклад санаторного типу – заклад, у якому діти перебувають цілодобово і де поряд з оздоровчими надається комплекс медичних послуг, спрямованих на поліпшення стану їхнього здоров'я, запобігання захворюванням. З урахуванням природно-кліматичних умов, наявної лікувально-оздоровчої бази, кадрового забезпечення такі заклади можуть бути спеціалізованими;

дитячий центр – заклад, що функціонує протягом року, в якому діти перебувають цілодобово. Центр має відповідне кадрове забезпечення, спеціально відведену територію, матеріально-технічну базу, які відповідають санітарно-гігієнічним нормам, для організації оздоровлення, відпочинку та навчання дітей;

позаміський заклад оздоровлення та відпочинку – заклад, що функціонує протягом року, сезонно або під час канікул, у якому діти перебувають цілодобово. Заклад повинен мати спеціально відведену територію, що знаходиться в курортній або заміській зоні, матеріально-технічну базу, що відповідає санітарно-гігієнічним нормам, кадрове забезпечення для організації оздоровлення. Відповідний заклад також може належати до закладу відпочинку.

Дитячі заклади відпочинку:

табір з денним перебуванням – табір, тимчасово утворений у навчальному закладі, закладі культури, охорони здоров'я, фізичної культури та спорту, в якому забезпечується належний догляд за дітьми, виховний процес, їх повноцінне дозвілля, розвиток творчих здібностей та інтересів і де діти перебувають протягом дня, але не менше 6 годин.

дитячий заклад праці та відпочинку – заклад з денним або цілодобовим перебуванням, у якому поряд з відпочинком організовується трудова діяльність з метою формування у дітей трудових інтересів і навичок.

наметове містечко – тимчасово діючий заклад з денним або цілодобовим перебуванням, облаштований на спеціально відведеній території, що відповідає санітарно-гігієнічним вимогам та нормам, у якому здійснюється комплекс заходів, спрямованих на формування у дітей навичок безпечної життєдіяльності, самообслуговування, колективізму.

Відпочинок – комплекс спеціальних заходів соціального, виховного, медичного, гігієнічного, спортивного характеру, що забезпечують організацію дозвілля дітей, відновлення фізичних і психічних функцій дитячого організму, сприяють розвитку духовності та соціальної активності дітей, що здійснюються в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку протягом відпочинкової зміни.

Оздоровлення – комплекс спеціальних заходів соціального, виховного, медичного, гігієнічного, спортивного характеру, спрямованих на поліпшення та

зміцнення фізичного і психічного стану здоров'я дітей, що здійснюються в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку протягом оздоровчої зміни.

Відпочинкова зміна – період перебування дитини в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку не менше 14 днів.

Оздоровча зміна – період перебування дитини в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку не менше 21 дня, протягом якого дитина отримує послуги з оздоровлення та відпочинку.

Колективний засіб розміщування – засіб розміщування, в якому надають місце для ночівлі в кімнаті чи іншому приміщенні, де кількість місць повинна перевищувати певний мінімум для груп осіб, більших, ніж одна сім'я, а всі місця підлягають єдиному керівництву й оплаті відповідно до встановлених цін.

Послуга з тимчасового розміщування – діяльність виконавця з надання місця для ночівлі та санітарно-технічних зручностей споживачу.

Розміщення – забезпечення принаймні місцями для ночівлі та санітарно-технічними зручностями.

Споживач – громадянин, який придбаває, замовляє, використовує або має намір придбати чи замовити товари (роботи, послуги) для власних побутових потреб.

Готелі та аналогічні засоби розміщування – колективні засоби розміщування, що складаються більше ніж із семи номерів; мають єдине керівництво; надають готельні послуги, зокрема обслуговування в номерах, щоденне заправлення ліжок та прибирання кімнат і санвузлів; згруповані в класи і категорії відповідно до переліку надаваних послуг і наявного устаткування і не входять до категорії спеціалізованих закладів.

Номер (готелю) – окреме вмебльоване приміщення з однієї чи кількох кімнат, оснащене обладнанням та інвентарем для надання послуг з тимчасового розміщення.

Спеціалізовані засоби розміщування – засоби розміщування, що можуть бути безприбутковими, мають єдине керівництво, надають мінімум готельних послуг (крім щоденного заправлення ліжок), не обов'язково мають номери, а можуть мати одиниці житлового типу або колективні спальні приміщення, і, крім розміщування, виконують ще яку-небудь функцію (наприклад, лікування, оздоровлювання, соціальну допомогу, транспортування тощо).

Номерний фонд – загальна кількість номерів (місць) у засобі розміщення.

Туризм – тимчасовий виїзд особи з місця проживання в оздоровчих, пізнавальних, професійно-ділових чи інших цілях без здійснення оплачуваної діяльності в місці, куди особа від'їжджає.

Турист – особа, яка здійснює подорож по Україні або до іншої країни з не забороненою законом країни перебування метою на термін від 24 годин до одного року без здійснення будь-якої оплачуваної діяльності та із зобов'язанням залишити країну або місце перебування в зазначений термін.

Туристичний продукт – попередньо розроблений комплекс туристичних послуг, який поєднує не менше, ніж дві такі послуги, що реалізується або пропонується для реалізації за визначеною ціною, до складу якого входять послуги перевезення, послуги розміщення та інші туристичні послуги, не пов'язані з перевезенням і розміщенням (послуги з організації відвідувань об'єктів культури, відпочинку та розваг, реалізації сувенірної продукції тощо).

Супутні туристичні послуги та товари – послуги та товари, призначені для задоволення потреб споживачів, надання та виробництво яких несуттєво скоротиться без їх реалізації туристам.

Місце продажу (реалізації) туристичних послуг – країна, в якій зареєстровано відповідний суб'єкт господарювання, що реалізує туристичний продукт.

Місце надання туристичних послуг – країна, на території якої безпосередньо надаються туристичні послуги.

Організаційні форми туризму: міжнародний і внутрішній туризм.

До міжнародного туризму належать: в'їзний туризм – подорожі в межах України осіб, які постійно не проживають на її території, та виїзний туризм – подорожі громадян України та осіб, які постійно проживають на території України, до іншої країни.

Внутрішнім туризмом є подорожі в межах території України громадян України та осіб, які постійно проживають на її території.

Суб'єктами, що здійснюють та/або забезпечують туристичну діяльність (суб'єкти туристичної діяльності), є:

туристичні оператори (далі – туроператори) – юридичні особи, створені згідно із законодавством України, для яких виключною діяльністю є організація та забезпечення створення туристичного продукту, реалізація та надання туристичних послуг, а також посередницька діяльність із надання характерних і супутніх послуг і які в установленому порядку отримали ліцензію на туроператорську діяльність;

туристичні агенти (далі – турагенти) – юридичні особи, створені згідно із законодавством України, а також фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, які здійснюють посередницьку діяльність з реалізації туристичного продукту туроператорів і туристичних послуг інших суб'єктів туристичної діяльності, а також посередницьку діяльність щодо реалізації характерних і супутніх послуг.

Охоплення дітей оздоровленням розраховується як відношення чисельності дітей, що перебували у дитячих закладах оздоровлення та

відпочинку та спеціалізованих засобах розміщування до загальної чисельності дітей у віці 0-16 років.

Коефіцієнт використання місткості – відношення кількості фактично наданих людино-діб колективними засобами розміщування до добутку одноразової місткості та кількості днів у році (365 діб).

Одноразова місткість – це загальна кількість місць у колективних засобах розміщування, яка визначається по кількості розміщених ліжок (койок) в усіх номерах на кінець звітного року. В цей показник не включаються тимчасові (додаткові) місця, місця, які постійно зайняті не за прямим призначенням або зайняті мешканцями, які оплачують займану площу за діючими тарифами для житлових будинків.

Середня місткість колективних засобів розміщування розраховується як відношення загальної кількості місць у колективних засобах розміщування до їх кількості.

Фактичні витрати на один ліжко-день (людино-день) перебування за типами колективних засобів розміщування – це відношення суми фактичних витрат на один ліжко-день (людино-день) за типами засобів розміщування до їх кількості.

4. Державні статистичні спостереження зі статистики туризму

Державні статистичні спостереження зі статистики туризму охоплюють такі напрями:

1. Діяльність дитячих закладів оздоровлення та відпочинку – державне статистичне спостереження за формою № 1-от (один раз на рік) "Звіт дитячого закладу оздоровлення та відпочинку за літо ____ року". Мета спостереження – збирання, розроблення, узагальнення та поширення даних щодо мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, чисельності оздоровлених у них дітей.

2. Діяльність колективних засобів розміщування – державне статистичне спостереження за формою № 1-КЗР (річна) "Звіт про діяльність колективного засобу розміщування за ____ рік". Мета спостереження – збирання, розроблення, узагальнення та поширення даних щодо діяльності готелів та аналогічних засобів розміщування, спеціалізованих засобів розміщування.

3. Туристична діяльність – державне статистичне спостереження за формою № 1-туризм (річна) "Звіт про туристичну діяльність за ____ рік". Мета спостереження – збирання, розроблення, узагальнення та поширення даних з питань діяльності туроператорів та турагентів.

Державні статистичні спостереження зі статистики туризму мають такі основні характеристики:

Види державних статистичних спостережень:

за ступенем охоплення одиниць: суцільні;

за часом реєстрації даних: поточні.

Організаційна форма державних статистичних спостережень:

статистична звітність.

Спосіб державних статистичних спостережень:

документальний облік.

Одиниці державних статистичних спостережень:

підприємство (форми №№ 1-КЗР; 1-туризм);

фізична особа (форми №№ 1-КЗР; 1-туризм).

місцева одиниця (форма № 1-от).

Респонденти державних статистичних спостережень:

юридичні особи (форми №№ 1-КЗР; 1-туризм);

фізичні особи-підприємці (форми №№ 1-КЗР; 1-туризм);

юридичні особи та їхні відокремлені підрозділи (форма № 1-от).

Органи, які здійснюють державні статистичні спостереження:

центральний орган виконавчої влади в галузі статистики, територіальні органи державної статистики.

Місце проведення державних статистичних спостережень:

Автономна Республіка Крим, області, міста Київ та Севастополь.

Державні статистичні спостереження зі статистики туризму проводяться за затвердженими інструментаріями. Бланки форм державних статистичних спостережень затверджуються наказами Державного комітету статистики України. Інструкції про порядок заповнення форм державних статистичних спостережень затверджуються наказами Державного комітету статистики України та проходять процедуру державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.

Інструментарій для проведення державних статистичних спостережень зі статистики туризму розміщено на веб-сайті Державного комітету статистики України. Терміни проведення державних статистичних спостережень визначаються щорічними планами державних статистичних спостережень, що затверджуються нормативними актами Кабінету Міністрів України.

Метаописи державних статистичних спостережень зі статистики туризму для користувачів даних також розміщено на веб-сайті Державного комітету статистики України.

5. Загальна схема й організація робіт із формування сукупностей одиниць державних статистичних спостережень зі статистики туризму

Формування сукупностей одиниць державних статистичних спостережень зі статистики туризму здійснюється на центральному рівні щорічно. Джерелами інформації для формування сукупностей одиниць є РСО, СРФОП і адміністративні реєстри.

До *генеральних сукупностей* одиниць уключають об'єкти державного статистичного спостереження, які мають такі ідентифікаційні та класифікаційні ознаки:

<i>№ n/n</i>	<i>Критерії формування генеральної сукупності</i>	<i>Класифікації</i>	<i>Ознака критеріїв формування</i>
1.	Тип статистичної одиниці	Довідник типів статистичних одиниць	форма №1-КЗР: підприємство та фізична особа; форма №1-туризм: підприємство та фізична особа;
2.	Вид економічної діяльності	КВЕД (2005) КВЕД (2010)	форма №1-КЗР: 55.1; 55.2; 85.11.3 за КВЕД-2005 (55; 86.10 – КВЕД 2010); форма №1-туризм: 63.30.0 за КВЕД-2005 (79.11; 79.12 – КВЕД 2010);
3.	Розмір підприємства	Довідник ознак розміру підприємств	для всіх форм зі статистики туризму: незалежно від розміру
4.	Ознака економічної діяльності	×	для всіх форм зі статистики туризму: активне

Формування генеральних сукупностей одиниць здійснюють відповідно до цих методологічних положень. За кожним об'єктом у вигляді таблиці відбирають такі ознаки:

- 1) ідентифікаційний код ЄДРПОУ/Індивідуальний номер фізичної особи-підприємця СРФОП;
- 2) код КОАТУУ;
- 3) код КВЕД;
- 4) назва й адреса місцезнаходження/місця проживання.

Державні статистичні спостереження зі статистики туризму є суцільними, тому генеральні сукупності у повному обсязі складають списки одиниць цих спостережень.

Сформовані сукупності одиниць узгоджуються з адміністративним реєстром Державного агентства України з туризму та курортів.

Сукупність одиниць державних статистичних спостережень зі статистики туризму не узгоджують із сукупностями за іншими формами державних статистичних спостережень.

Формування сукупності одиниць за формою № 1-от (один раз на рік) "Звіт дитячого закладу оздоровлення та відпочинку" здійснюється на основі адміністративного реєстру (*Державний реєстр дитячих закладів оздоровлення та відпочинку*) центрального органу виконавчої влади у справах сім'ї, молоді та спорту та з іншими інформаційними джерелами не узгоджується.

6. Процедури проведення, розробки та поширення результатів державних статистичних спостережень зі статистики туризму

Звіти за формою № 1-от (один раз на рік) "Звіт дитячого закладу оздоровлення та відпочинку" складають дитячі заклади оздоровлення та відпочинку; формою № 1-КЗР (річна) "Звіт про діяльність колективного засобу розміщування" – юридичні особи, які надають послуги з тимчасового проживання, підприємства, організації (установи), на балансі яких перебувають зазначені об'єкти, фізичні особи-підприємці; формою № 1-туризм (річна) "Звіт про туристичну діяльність за ____ рік" – юридичні особи та фізичні особи-підприємці – суб'єкти туристичної діяльності (туроператори та турагенти). Звіти подаються на паперових носіях органу державної статистики за місцезнаходженням респондентів у термін, визначений на бланку форми. Якщо респонденти подають зазначені форми як електронні звіти, вони здійснюють їх подання органам державної статистики відповідно до встановленого порядку.

Під час отримання від респондента зазначених форм державних статистичних спостережень органи державної статистики здійснюють попередню візуальну перевірку звіту, після чого уводять звіт до відповідного комплексу електронної обробки статистичної інформації, за допомогою якого проводять арифметичний та логічний аналіз як первинних, так і зведених даних, і передають опрацьовану інформацію на вищий рівень розробки.

Результати державних статистичних спостережень зі статистики туризму за формами №№ 1-от; 1-КЗР; 1-туризм формують у таких обсягах і розрізах:

– *на регіональному рівні*: зведена інформація по всіх показниках, включених до відповідної форми звітності за типами дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, колективних засобів розміщування, суб'єктів туристичної діяльності за регіоном у цілому й у розрізі районів, а також у розрізі органів державного управління, у підпорядкуванні яких знаходяться дитячі заклади оздоровлення та відпочинку (ф.№ 1-от);

– *на державному рівні*: зведена інформація по всіх показниках, включених до відповідної форми звітності за типами дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, колективних засобів розміщування, суб'єктів туристичної діяльності по країні в цілому й у розрізі регіонів (*Автономна Республіка Крим, області, міста Київ та Севастополь*), а також у розрізі

органів державного управління, у підпорядкуванні яких знаходяться дитячі заклади оздоровлення та відпочинку (ф.№ 1-от).

Етапи проведення та загальна схема проведення державних статистичних спостережень зі статистики туризму наведена в додатках 1 та 2.

За результатами розробки даних за формами державних статистичних спостережень зі статистики туризму створюють архів і часові ряди даних з метою їх збереження.

При поширенні даних здійснюється контроль дотримання правил конфіденційності даних.

Основними статистичними публікаціями зі статистики туризму, підготовленими за даними державних статистичних спостережень із зазначеного питання, є:

статистичний бюлетень "Оздоровлення дітей у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку влітку";

статистичний бюлетень "Колективні засоби розміщування в Україні";

статистичний бюлетень "Туристична діяльність в Україні";

статистичний бюлетень № 2;

статистичний збірник "Діти, жінки та сім'я в Україні";

статистичний збірник "Захист дітей, які потребують особливої уваги суспільства";

статистичний збірник "Регіони України";

статистичний щорічник.

На запити користувачів статистичну інформацію з питань статистики туризму надають у паперовому вигляді, на електронних носіях, засобами зв'язку (у т.ч. розміщення на веб-сайті), шляхом безпосереднього виписування в порядку та умовах, визначених Держкомстатом.

7. Використання адміністративних даних при узагальненні інформації з питань туризму та в інформаційно-публікаційній діяльності

Для підготовки узагальненої інформації щодо розвитку туристичної сфери відповідно до Закону України "Про туризм" та відповідно до статті 1 Закону України "Про державну статистику" в інформаційно-публікаційній роботі використовуються адміністративні дані Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Адміністрації Державної прикордонної служби України та Міністерства інфраструктури України.

Для підготовки узагальненої інформації щодо туристичної діяльності використовуються адміністративні дані за такими формами звітності:

форма № 1-озк "Звіт про виїзд організованих груп дітей за кордон на відпочинок та оздоровлення";

форма № 2-ДПСУ (квартальна) "Зведений звіт про виїзд громадян України за кордон";

форма № 3-ДПСУ (квартальна) "Зведений звіт про іноземців та осіб без громадянства, які в'їхали в Україну".

Терміни надання адміністративних даних Державному комітету статистики визначаються щорічними планами державних статистичних спостережень, що затверджуються нормативними актами Кабінету Міністрів України.

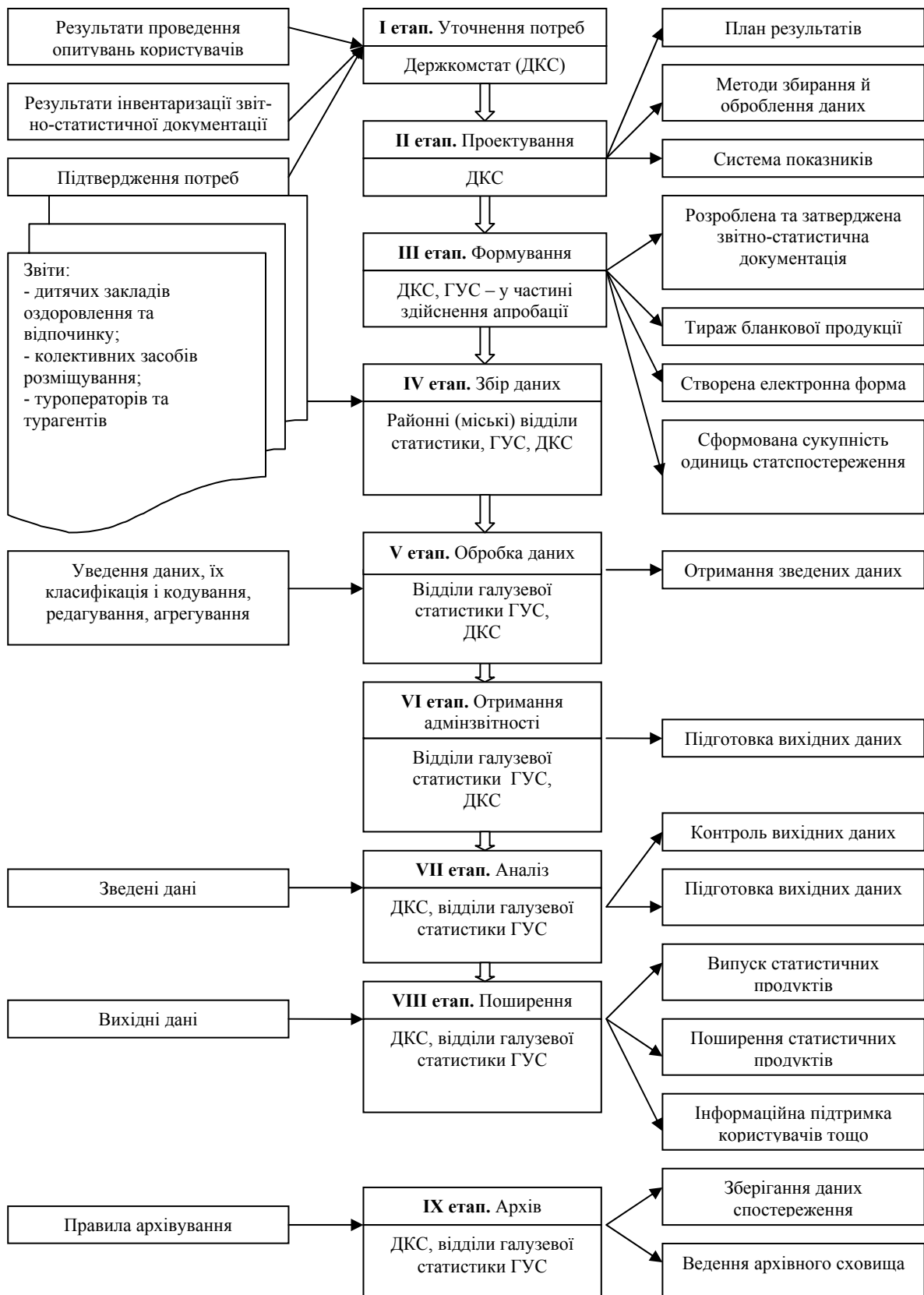
Зазначені адміністративні дані використовуються при підготовці статистичних бюлетенів "Оздоровлення дітей у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку влітку", "Туристична діяльність в Україні" та розміщуються на офіційному веб-сайті Державного комітету статистики України.

Список використаних джерел

1. Закон України "Про оздоровлення та відпочинок дітей" від 04.09.2008 № 375-VI (зі змінами та доповненнями).
2. Закон України "Про туризм" від 15.09.1995 №324 (зі змінами та доповненнями).
3. ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення.
4. ДСТУ 4268-2003 Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги.
5. Міжнародні рекомендації зі статистики туризму 2008, Організація Об'єднаних Націй, департамент з економічних та соціальних справ, статистичний відділ, Всесвітня організація з туризму.
6. Компендіум Європейської статистичної комісії (Statistical Requirements Compendium, 2009 edition).
7. Methodological work on measuring the sustainable development of tourism, Eurostat, 2006.

Етапи проведення державних статистичних спостережень зі статистики туризму

Загальна схема проведення державних статистичних спостережень зі статистики туризму

